GRADSKA KNJIŽ...
„JURAJ ŠIŽ...
ŠIBENIK
...NIČNI ODJ...

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3,50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 3,10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEDJELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i viješti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38,114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

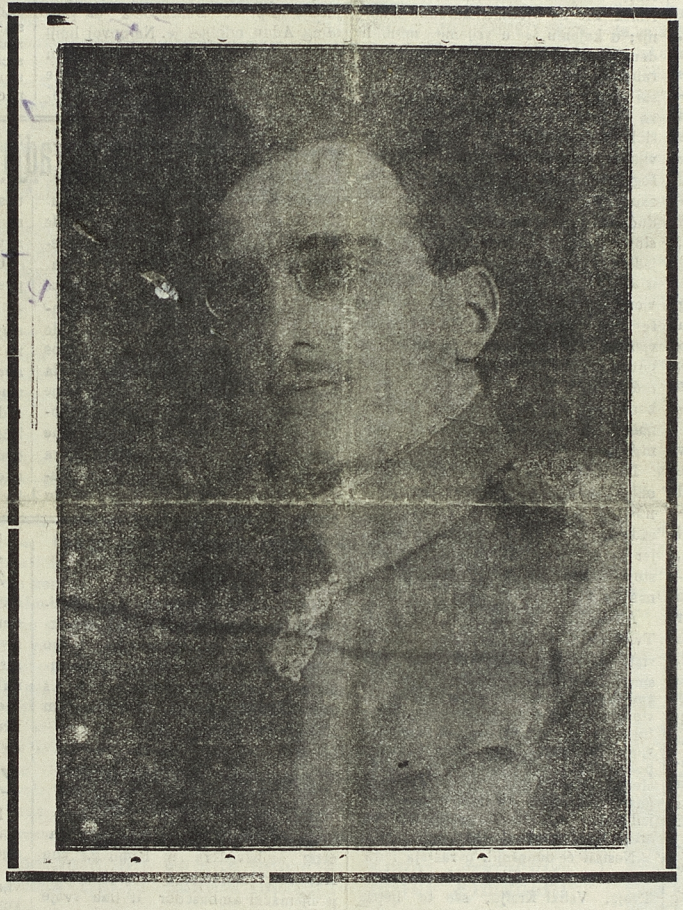
GODINA III | ŠIBENIK, 8 OKTOBRA 1935 | BROJ 279

DEVETI OKTOBRA

Na Golgoti je umro - a za kog je izdanô?
Je l' pala žrtva ova il kasno ili rano?

Na golgoti je mrtvo i vjetrić tamo tajni
Tek cvili: Eli! Eli! lamâ azavtani?

S. S. Kranjčević

Oprosti, Nebesniče, Golgote jugoslavenske, Mučeniče, oprosti! Smijemo li vapaj svoj Tebi dâ vinemo? Ko da se drzne Tvoje sunčano ime da spomene? Poštede ono ukor gorki sinovima Jugoslavije Tvoje. Dúga nebeska napisa djela Tvoja; Krijesnice zvjezdane pozlatiše Tvoj trnov vijenac na Oplencu. Misli, riječi i djela Tvoja temelji su granitni budućnosti našoj.

Zâ nas si izdanô i krvlju Svojom okrunio ljubav svesilnu Tvoju za Jugoslaviju!

A mi baštinici djelâ Tvojih, pogled svoj oborismo u tamu žalosne prošlosti. Tminu prigrlismo - svjetlosti se Tvoje odrekosmo.

Smijemo li, Žrtvo prerana, molitvu svoju Tebi upraviti? Ti, div božanskog mitosa, jednom rukom zidaše Jugoslaviju, a drugom neprijatelje mene ranjavaše, otadžbinu našu Slobodom da odjeneš, i ljepšu, silniju, divniju nam namreš negoli je Tebi Tomislav, Dušan, Tvrtko, Vožd i Otac Tvoj, Petar Veliki, Osloboditelj, — namriješe.

Tamom zagušeni — mi — to zaboravismo! Tek se poče bojnim kopljem hitati. Div-Junače, u Balkanskoj pogibiji oslobodi Staru Srbiju stoljetnih sužanjstva! Ni o kom nè trenu, u trašnom Svjetskom požaru, ôslobodi, ûjedini Tvoju braću užasnom sudbom rastavljenu, tuđinu podjarmljenu, tuđinom zavađenu, braću jugoslovensku; Slovence Hrvate i Srbe!

Tamom zadojeni — mi — to zaboravismo! Tek sjêde na prijestolje, Pobjedniče, silnici-tirjani se uročiše da Jugoslaviju, svetom krvlju Jugoslavena natapanu i najdivnijim životima Jugoslovenâ sagrađenu, raskomadaju i u svoj plijen da obrate. Tada, Ti, Dive divskog Karađorđeva roda, udahnu Duh Svoj vojsci jugoslovenskoj! Silnici ustuknuše! Vrebaju i snuju nove, paklene zamke iz zasjede.

Tminom ogrnuti — mi — to ne vidimo!

Oko Tvoje, Zor — Sokole, uronu u duše naše i nađe u njima pradjedovsku avet: bratske nesloge, mržnje i zlobe, urinutu u bit našu Teutonovim, Arpadovim i prekomorskim zmijskim ujedima koji, i danas još, rûju temelje Jugoslavijî! Vidaru nadzemni, Tvojom svesilnom ljubavlju liječio si i zacijelivao grdne rane prošlosti crne naše.

Sinovi tmine — mi — ne ozdravismo na ljubavi Tvojoj! Ti, Stvoritelju Male Antante, Posredniče — Pomiriče sa zavađenom braćom Bugarima, stvori Balkanski Savez, Jugoslaviju Tvoju izbrusi u alem-kamen Balkana i Srednje Evrope!

Slijepci - mi - to ne uočismo!

Nezahvalnici — neharnici, smijemo li Tvoje ime da izustimo?!

Na Golgoti si umro, Ujedinitelju Viteški, a za koga si izdanô? Sa Oplenca mističnog — tajni vjetrić piri: Eli, Eli! azavtani?! Oče! Oče! Zašto nas zapusti?!

Oprosti, Mučeniče, Ujedinitelju, Viteže, Žrtvo velebna što vapaj svoj Tebi digoh i što klikoh u ime miliona vjernika Tvojih: Prosti, prosti, slijepcima! Zašlacima!

Štiti, Viteže, Jugoslaviju Tvoju; brani vjernike Tvoje; sokôli, Sôkole, s nebeskih timora, vojsku Tvoju!

Čuvaj Jugoslaviju i čuvare njene!

Neka vapaj naš, Mučeniče, Nebesniče, K Tebi pride!

Oče! Oče! Ne zapusti nas!

Dr. MIRKO PERKOVIĆ.

Na grobu Viteškog Kralja Ujedinitelja

1934 - 9 oktobra - 1935

Počivaj nam[mirno... v'jekovi će]proći,
Nicati će nova naša pokoljenja,
Al će[rod Tvoj uvijek k]grobu Tvome doći
S pjesmom Blagodarja, s himnom Udivljenja!
(Dinko Sirovica)

Danas se navršava prva obljetnica otkad izgubismo naše najveće blago, otkad izgubismo Tebe, naš Najveći Kralju, otkad Te kleta zločinačka ruka ote ljubavi našoj!

Obâvijat će opet danas jeza tuge onaj nepregledni broj vrlih Tvojih junaka, djecu Tvoju Slobode i Slave; koju si vodio iz pobjede u pobjedu! Danas će, naš Orle bijeli, opet proplakati orlići Tvoji s Kumanova i Cera, s Rudnika i Veternikâ, s Kajmakčalana i Mačkova Kamena, s kojima si, nakon propaćene Albanske Golgote i Grobnice plave, divskom snagom probio Solunski front i iznio onu veličanstvenu pobjedu, koja nam je donijela Slobodu i Ujedinjenje, pobjedu, kojom si zadivio čitav svijet!

I dugi redovi srpskih junaka i dobrovoljaca jugoslovenskih, što su izginuli na braniku roda kao i preminuli velikani uma zemlje naše, poklonit će se Tebi danas u carstvu duhova, priznajući Ti tako prvenstvo uma i viteštva!

I naša današnja mlada junačka vojska, koja utjelovljuje snagu i junaštvo, odanost i polet čitavog jugoslovenskog naroda, prožeta neograničenom ljubavlju prema našem mladom Kralju, Njegovu Veličanstvu Petru Drugom i slavnoj Dinastiji Karađorđevića, odati danas sjeni Tvojoj, toplim i iskrenim počastima, blagodarnost svoju za besmrtna djela Tvoja; ona vojska, u kojoj — kao što je odlično naglasio Rukovalac manevara divizijski general g. Radisav Krstić u svojoj naredbi od 3. oktobra o. g. — „blista jedna duša i kuca samo jedno srce“ i koja je u posljednjim velikim manevrima pokazala „da je jedna nepodjeljiva snaga i nesalomljiva energija herojskog i jedinstvenog naroda od Triglava do Vardara i od Timoka do Jadranskog mora, i da su opravdane nade, što u nju polažu Njeg. Vel. Kralj i naša velika proslavljena i nedjeljiva otadžbina“.

Nepregledni broj naših dičnih Sokolova, od kojih će zarumeniti naša zemlja od Dunava do mora i od Seče do Vardara, posvećuju današnji dan Tebi, kao najhrabrijem i najvidovitijem Sokolu, kojemu je kleti dušmanin, pred godinu dana, polomio krila. Oni će današnji dan pokrstiti „danom sokolskog bratstva“, a to nam je eto bratstvo u današnjem bolu najveća utjeha i najbolje jamstvo dâ Tvo-

ja Jugoslavija propasti neće!

Oče naš, opet danas obuzeti golemim bolom, sjetit će se Tvojeg vedrog lica i ljubeznog posmjeha milioni uzbuđenih srdaca jugoslovenskog naroda i njihov bolni krik odjeknuti će preko dola i gora, preko ravnica i Jadrana plavog, diljem ove naše divne Otadžbine, koju si Ti ujedinio i za koju si žrtvovao dragocijenjeni život Svoj!

Ali će danas posebno zadrhtati, Veliki i Obožavani naš Kralju, dalmatinska srca, sjećajući se triumfalnog Tvojeg pohoda, god. 1925 Dubrovniku i Splitu. Sjećat će se Tvojih riječi upravljenih Dubrovčanima: „Stari venac oko glave Sv. Vlaha blista još... I do bliskih dana delovalo je ovde darovitih ljudi od knjige i razboritih rodoljuba, koji su mudro pozivali braću u složne redove prama zajedničkom protivniku. Vi se ponosite, i sa pravom, delima Vaših predaka, ali znajte, da ponos povlači i obaveze. Na nama je i na onima za Vama da potvrdite lijepu biljegu, da je potvrdite i prenosite, jer Vi ste srećniji od Vaših starih, da se obistini ono, što se je predviđalo Gundulićeva u njegovoj viziji. Dubrovnik je i sada u svojoj zemlji, u kojoj ga čeka dostojna uloga". — A u srcima Splićana ostat će duboko urezane Tvoje znamenite riječi, koje si upravio sa zapovjedničkog mosta na lađi nebrojenim i bezgranično oduševljenim hiljadama Tvojeg naroda: „Dragi moji Splićani! Neka Vam je iskrena zahvalnost Kraljičina i Moja na ovim toplim, itako oduševljenim izjavama odanosti, koje nas duboko potresuju i koje će nam ostati u trajnoj, vrlo prijatnoj uspomeni. Mi odavle šaljemo srdačan pozdrav celoj miloj Dalmaciji, koja nas je svojski dočekala, a u koju ćemo od sada češće dolaziti i obilaziti je. — Neka Dalmatinci budu od sada, kao i do sada, verni čuvari našega mora, za njima čvrsto stoji ujedinjena otadžbina". Splićani i čitava Dalmacija neće nikad zaboraviti ni one također značajne Tvoje riječi prigodom ručka u Splitu (30 IX 1925): „Drago mi je, što upravo usred divne Vaše Dalmacije odakle je vazda upućivana reč sloge među braćom, i dok još nisu bili zaj dno, mogu dati izraza svojoj toploj želji, da sporazum naših plemena stvori tu prekopotrebnu osnovu za napredak naše države. Vreme nas ne čeka i život ne pita! Na Vašoj obali u neposrednom dodiru sa stranom utakmicom, Vi još i te kako uvidjate, koliko je teško stati na svoje noge i probiti se u svetu. U svojoj zemlji Dalmaciji ima drugu budućnost. Iza Vas smo svi, sav onaj neuzdržani polet, koji je progledao svojim okom, sagledao svoje mesto među drugima i odmerio što mu treba, da ga dostigne".

Zadrhtat će dalmatinska srca kad se sjete i Tvog svečanog prolaza duž Jadrana i kroz zagorsku Dalmaciju, jula 1929 g., kad su Tebi, svojem Spasitelju, narodne seljačke mase, ne opisivim oduševljenjem i beskrajnom ljubavi, uz zvonjavu zvona i paljenje mužara, cjelivale ruke i odijelo! Koliki je bio naš zanos i kakvo nas je ogromno oduševljenje obuzimalo najbolje posvjedočuju ove pozdravne riječi splitskog načelnika d.ra Račića, onda Tebi Kralju upravljene: „U ovom od Boga nadahnutom djelu koje sprovodite na čuvanju narodnog jedinstva i cjeline države, pravedno je da budete nagrađeni ovom toplom i bezgraničnom velikom ljubavlju i vjerom, koja se iz narodnih duša izlijeva, kamogod Vaša noga kreće. Ponosan sam na časti i sreći, što eto smijem da pozdravim uzvišenog Vladara u času, kad je ponovno počastio Svojom visokom posjetom ovaj historijski grad, gdje je u davnoj slavnoj prošlosti kraljevao Tomislav, a Grgur Ninski bio na braniku narodne svetinje; u kojemu je u vrijeme minulih dana dugog i teškog robovanja pulsirao jako i živo nacionalni jugoslovenski osjećaj i sveđerno buktila težnja za oslobođenjem i ujedinjenjem sa slobodnom braćom; koji je najoduševljenije prihvatio zavjetnu misao Vašeg Veličanstva te nerazdruživo povezao slavnu hrvatsku prošlost sa budućnosti i srećom jedinstvenog jugoslovenskog naroda, oslobođenog i ujedinjenog u Vama i preko Vas; Split, u čijoj duši kraljuje nepokolebiva vjera u veličinu, moć i slavu ove naše mile domovine; Split, u čijim vjernim i odanim srcima plampi oganj ljubavi prema Uzvišenom Domu Karađorđevića; Split, koji je sretan prilikom ovog posjeta uzvišenog Vladara našem plavom Jadranu i našoj Dalmaciji..."

Dalmatinci, danas, povodom prve obljetnice Tvoje mučeničke smrti, ponovit će svoj zavjet, da će kao i do sada ostati vjerni čuvari našeg mora, jer su uvjereni, da za njima čvrsto stoji moćna otadžbina, koju si Ti, naš Veliki Kralju, ujedinio i učvrstio!

Ali slava i počast koju Ti danas Tvoji vjerni sinovi iskazuju, neće ostati na prvoj obljetnici mučeničke smrti Tvoje! Deveti oktobra ostati će kao jedan od najboljih datuma u historiji jugoslovenskoga roda, ali u toj historiji taj će datum značiti i vječni memento današnjim i budućim pokoljenjima kako treba čuvati krvlju stečenu Jugoslaviju i značiti će neugasivo znamenje, da samo u narodnom jedinstvu, koje si Ti proglasio, leži sreća i napredak otadžbine!

Nestati će današnjih naraštaja i doći će nova pokoljenja, ali će slava Tvoja, Veliki Kralju, sve to ljepša vječno sjati!

Juraj Kalinić

Uplatnice pošt. ček. zavoda svima su već dostavljene, pa molimo da nam oni koji duguju odmah doznače pretplatu e da ne budemo definitivno prisiljeni obustaviti šiljanje lista i utužiti za dužnu svotu, *svakoga onoga koji redovito prima list i ne plaća.*

Putovanja g. v. Ribbentropa

Berlin 8. — Zvanično se potvrdjuje vijest da će posebni izaslanik g. Hitlera, ambasador v. Ribbentrop nakon svoje posjete Varšavi posjetiti Beograd, gdje će se zadržati više dana odakle će krenuti u Sofiju. Put g. v. Ribbentropa je eminentno političkog karaktera, a pridaje mu se u svim diplomatskim krugovima veliko značenje.

Nakon pada Adue

Rim 8. — Pred ogromnom masom ljudi pročitao je državni potsekretar ministarstva za štampu i propagandu saopćenje br. 14, koje glasi: U zoru 6 oktobra nastupile su trupe drugog armijskog korpusa napredovanje i ušle su u 10·30 u Adue. Visoko svećenstvo i jedan dio stanovništva došli u talijansku komandu i izjavili da se pokoravaju. Jedan pokušaj neprijatelja iz pravca Debra Sina da preotmu Aduu odbijen je. Na novoj liniji uspostavljena je već veza sa trećim armijskim korpusom. To saopćenje je izazvalo ogromno zadovoljstvo i frenetično raspoloženje u čitavoj Italiji, gdje su priređene velike manifestacione povorke u čast Kralja, Duce-a i vojske. Naročito su raspoloženi stari veterani koji su se 1896 borili pod Aduom. Pretsjednik vlade g. Mussolini na vijest o zauzeću Adue telegrafski je obavijestio Nj. V. Kralja Viktora Emanuela III, a zatim je zapovjedniku talijanskih vojnih snaga u Istočnoj Africi generalu de Bono poslao brzojav: „Vijest o ponovnom zauzeću Adue ispunila je ponosom srca Talijana. Tebi i svim trupama upućujem svoje divljenje i zahvalnost nacije".

Mala Antanta i događaji u Istočnoj Africi

Prag 8. — U Pragu kao i u ostalim glavnim gradovima država Male Antante izazvala je veliko uznemirenje vijest o ratnom stanju koje je nastupilo u Istočnoj Africi. Svugdje se opaža veliko strahovanje zbog eventualnih komplikacija, koje bi mogle nastati u Srednjoj Evropi, jer se još uvijek vjeruje da bi Njemačka mogla nastupiti kao napadač. To strahovanje je zahvatilo naročito krugove u Čehoslovačkoj, koji su dugo godina sebe uvjeravali da je jedini rušitelj mira Njemačka. Očekuje se da će Dr Beneš započeti novu diplomatsku akciju u svrhu da Francusku još jače poveže sa državama Male Antantg i da iznudi nove garancije sa strane Francuske.

Čehoslovačko ministarstvo vanjskih posala nastojeći da govori u ime Male Antante izjavljuje da se koliko Čehoslovačka toliko i države Male Antante ne će umiješati u sukob talijansko—abesinski već da će konsekventno zastupati politiku Društva Naroda. Za sada da će Mala Antanta zauzeti stav iščekivanja, a da će se sankcijama protiv Italije pridružiti jedino onda, ako to Francuska bude smatrala potrebitim.

Konac poljsko-rumunjskog saveza

Bukarešt 8. — Jutrošnji list „Nationalul Nau" javlja da su odnosi između Poljske i Rumunjske toliko pogoršani da je raskid poljsko-rumunjskog saveza neizbježan i to još prije nego li mu isteče rok početkom 1936 godine.

Njemačka obećaje Italiji potpunu neutralnost

Rim 8. — U vezi posjete njemačkog ambasadora u Rimu g. von Hassela g. Mussoliniju saznaje se da je njemački ambasador u ime svoje vlade dao talijanskoj vladi osiguranje da će Njemačka obzirom na rat u Istočnoj Africi, ostati prema Italiji potpuno neutralna. I u pogledu sankcija Njemačka će ostati po strani šta više sada u Rimu zasjeda talijansko-njemačka privredna konferencija, koja raspravlja o pojačanju trgovački veza između dvije zemlje i jačem uvozu njemačkog ugljena u Italiju.

Laval u Ženevi

Ženeva 8. Jučer je ovamo stigao Laval, koji je imao sastenak sa Edenom i Aloisijem; iza toga je prisustvovao sjednici savjeta D. N. gdje se raspravljalo o zaključcima stvorenim na vijećanjima odbora trinaesterice. Vjerojatno da se danas sastane plenum Društva Naroda, koji će se pozabaviti čl. XV Pakta Društva Naroda.

Zauzeće Ual-Uala

London 8. Agencija Reuter donosi vijest da su abesinske čete zauzele mjesto Ual Ual, pozoato zbog incidenta od 5 decembra 1934, koji pretstavlja uvertiru u talijansko—abesinski konflikt.

Kapital bježi u Švajcarsku

Pariz 8. Talijanska kolonija koja u Egiptu broji oko 60.000 duša jako je zabrinuta zbog komplikacija, koje mogu nastati na Sredoz. moru. Stoga je odlučila da svoj novac prenese u Švajcarsku, jer se boji da će joj u slučaju širog sukoba biti novac od egipatske vlade zaplijenjen. Dosada je poslano u Švajcarsku 13.000.000 Funti.

Problem populacije Italije i Talijanska težnja za kolonijama

Italija je bez svake sumnje jedna od najgušće naseljenih zemalja. Na prostranstvu od 310.000 kvadratnih kilometara živi 42 miliona duša. Zbog toga je pitanje emigracije uvijek bilo među glavnim socijalnim problemima. Do 1925 godine je godišnje napuštalo Italiju oko 400.000 emigranata. 1924 godine je fašistička vlada počela sprečavati emigriranje, pripovjedajući princip, da „su ljudi najveće bogatstvo i garancija budućnosti zemlje". Ujedno je razvijena jaka propaganda za dalji porast populacije. Od 1926 godine ujedno primjećujemo sve energičnije zahtjevanje „mjesta pod suncem". Prvo se govorilo o Maloj Aziji, onda se posvetla pažnja Balkanu, dok se najzad sve ne završava Abisinijom, kao „potpuno zanemarenom zemljom, što se tiče eksploatacije prirodnih blaga i kao idealnim terenom za talijansku kolonizaciju".

Stvar je na prvi pogled shvatljiva. Italija nema prostora za kolonizaciju, gušći se u svojim granicama, treba narodu dati hljeba i zbog toga je uprkos sopstvenim obavezama potrebno početi rat. Ali kad se izbliže posmatra problem nije tako jednostavan. Prije svega Italija ima kolonije i to velike kolonije. Talijanski posjed u sjevernoj Africi obuhvata Tripolis s 900.000 kv. km. i Kirenaiku sa 600.000 kv. km., ukupno dakle 1.500 000 kv. km., što je pet puta veći teritorij nego što je Apeninsko poluostrvo. Osim toga talijanska Eritreja ima 120.000 kv. km. i Somalija 460.000 kv. km.

Ali broj Italijana u tim kolonijama je minimalan. U Tripolisu je 20.000 Italijana od ukupnog broja 650.000 stanovnika, u Kirenaiki 10.000 Italijana od 325.000 stanovnika, u Eritreji 5.000 od 400.000 stanovnika i u Somaliji 8.000 od 650.000 stanovnika. Pri tom su kolonizacione prilike u Tripolisu mnogo bolje, nego što su bile u Alžiru na početku francuske okupacije. Libijsko primorje ima više karakter stepe nego pustinje. Na ogromnim pronstranstvima se prostiru pašnjaci i velika polja, na kojima raste alfa, odličan materijal za papir. Osim toga tamo uspjeva pamuk. Oaze u Fezzanu daju najbolje urme na svijetu. Trgovina u Libiji je jako razgranata i neizmjerni su izgledi na osvajanje terena, isko sada pustog, navodnjavanjem i bušenjem arteških bunara. Libija je uostalom još u rimsko vrijeme bila napredna provincija.

Postavlja se dakle pitanje, zašto za 25 godina talijanske okupacije broj kolonista nastanjenih u Tripolisu i Kirenaiki, a da i ne govorimo o ko-

GRADSKE VIJESTI

Obustava turističke pruge parobroda „Kumanovo“

Prošlog petka poslijednji put u o-oj sezoni došao je parobrod „Kuma-ovo“ u turističkoj pruzi Dubrovačke lovidbe. Ova turistička pruga je naj-olja koju Šibenik ima, naročito ob-irom na promet stranaca. Od nje rad ima najviše koristi jer je brod stajao u Šibeniku od 17-24 sata, što e dopuštalo strancima da posjete lapove „Krke“ i kupalište „Jadrija“, e da razgledaju grad.

Idućeg petka dolazi u Šibenik još edamput „Kumanovo“ ali u brzoj ruzi kao zamjena „Dubrovniku“, na ome će se izvršiti manje popravke. oslije toga „Kumanovo“ odlazi na emeljitu popravku. Pored generalne opravke i izmjene mašina izvršiće se preuređaj samog broda, tako da će luće sezone biti pored ostalog i do ta prostraniji.

I ovom prigodom potrebno je is-aknuti i pohvaliti, da je parobrod Dubrovnik“ za vrijeme cijele sezone oću pri dolasku u Biograd pristajao a gat lako i jednostavno bez obzira a vremenske prilike. Tako je na pr. rošlog petka i pored vrlo jakog juga „struje“ pristao uz gat, što dokazu-e da pristajanje u Biogradu zavisi amo od dobre volje kapetana i do-ične parobrodarske plovidbe.

Novi zimski vozni red Dubrovačke lovidbe, kako smo obaviješteni osta-e uglavnom isti. Još nije obavljen er ga Ministarstvo nije odobrilo (kao i ostale). Kada bude objavljen, mi emo o tome naknadno pisati.

KOMEMORATIVNA SJEDNICA grad kog vijeća održać se u srijedu pri-odom godišnjice smrti blagopok. Vi eškog Kralja u općinskoj zgradi na oljani Kralja Petra u 11 sati. Tom rigodom izvršiće se i zakletva no-oimenovanih općinskih vijećnika.

Gradsko poglavarstvo izdalo je pro-las građanstvu.

OPĆINA Skradinska, Biogradska, enkovačka, Kninska, kao i ostala nnoga sokolska društva i čete u sjev. srednjoj Dalmaciji izdali su proglase a slikom blaženopočivšeg Kralja U-edinitelja prigodom ove tužne godiš-jice Njegove smrti.

† MARIJA ud. IVANA ANTIĆA od. Vlahov, preminula je u subotu zuenadno u 77 oj god. života. Spro od je obavljen u nedjelju po podne z uč šće brojnog građanstva i mno-tva naroda iz rodnog mjesta pokoj-ice koji su došli za tu prigodu po-ebnim motorima. Iako je bilo prepo-učeno da se ne šalju vijenci, ipak su nnogi štovat lji obitelji Antića prilo-ili veliki broj lijepih vijenaca svije eg cvijeća koji su nošeni u tužnoj povorci. — Pukojnici laka zemlja a žalošćenoj porodici naše toplo sau-ešće.

Godišnjica Kraljeve smrti

U srijedu 9 oktobra na dan godiš-njice smti blagopokojnog Viteškog Kralja održaće se u svim crkvama za-dušnice za pokoj Njegove duše i to: u katoličkoj u 9 sati, u starokatoličkoj u 9.30 sati i u pravoslavnoj u 9.45 sati. Ovim zadušnicama prisu stvovaće vojska kao i sva zvanična li-ca i građanstvo. Po gradu će biti iz-vješene crne zastave.

U mjesnoj gimnaziji biće komemo-racija u 8.30 sati, a iza službe Božje n sali Sokolskog Doma. Pored prigod-nog govora koji će održati direktor gosp. M. Triva uslijediće i nekoliko deklamacija.

Sokolska župa Šibenik-Zadar i So kolsko društvo u Sibeniku uz sudje-lovanje M.F.D. „Kola“ održaće u svom Domu svečanu sjednicu, sa progra-mom: koji se sastoji iz predavanja, zbornog pjevanja, deklamacija i glazbe.

Svi članovi odoraši, sa crnim flo-rom oko ruke, imaju biti u Domu u 8 i po sati.

Moli se i poziva cijelokupno gra-đanstvo, da izvoli prisustvovati Sve-čanoj sjednici koja će započeti u 11 s.

— — —

PREMA NAREDJENJU Ministar-stva unutrašnjih poslova saopšta-va se, da dana 9. oktobra t. g. prigodom godišnjice smrti Blago-počivšeg Viteškog Kralja Aleksan-dra I. Ujedinitelja sve radnje imaju biti zatvo rene do podne.

ZAJEDNIČKO DRU ARSKO VEČE rezervnih i aktivnih oficira održano je u subotu na veče u oficirskom do-mu. Posjeta je bila odlična, te se u veselom raspoloženju ostalo duboko u noć.

JEMATVA U OKOLICI ŠIBENIKA

Početkom prošle nedjelje otpočela je u šibenskoj okolici jematva, a traja-će uglaveom do kraja ove nedjelje. Prinos ovogodišnje berbe biće sa ne kih 20 posto slabiji od prošle godine, te će prema tome vino biti sa cca 30 posto manje. Grožđe je zdravo i po kvaliteti prvorazredno, što daje garanciju da će i vino biti odlično. Naročito je ove godine bjelo grožđe odlično, daleko bolje nego za nekoli-ko prošlih godina. Da je ranije bilo kiša ovogodišnji prinos bio bi sa cca 30 posto bolji, što bi značilo da bi ova godina u tom pogledu bila re-kordna. Ove poslijednje velike kiše nisu učinile neke veće štete ali još manje koristi.

Kvalitet masti je prvorazredan, bo-lji nego prošle godine jer sadrži od 18-22 grada. Cijene mastu kreću se od 120—150 din. po hl. Ta je cjena bolja nego prošle godine, ali vino-gradari od toga neće imati neke stvar-ne koristi, već prije štetu, budući da je rod kvantitativno manji od prošle godine. Ova cjena opet nije zadovo ljavajuća, jer bi njen prosek trebao da bude nešto veći. Potražnja masti je inače srednja. Kupci su većim di-jelom domaći, dok ih nešto malo ima i iz unutrašnjosti naše države. Kvali-teta vina ove godine biće bolji, jer mast sadrži dosta vinske kiseline (4-5 pro mile), dok je lani bilo slučajeva 2-4 pro mile. Za ciđu je plaćano cca 150 din. po hl. i to većinom za crno.

U svemu općina šibenska daće cca 80.000 hl. masti t.j. cca 70 000 hl. vi-na. Zalihe starog vina uglavnom su već sve potrošene. Ostalo je još svega par vagona.

Prinos berbe u šibenskom srezu bit će uglavnom isti kao i u šiben-skoj okolici. Jedino će skradinska op-ćina, kao uostalom skoro uvijek do sada, dati nešto veći prinos, dok će se u ostalim općinama poklapati sa onim u šibenskoj.

Kao što se iz gornjega vidi prinos od vinogradarstva ove godine neće biti neki naročiti. To nije ni malo u-tješna činjenica za ove inače pasivne krajeve, kojima je vinogradarstvo skoro isključivi prihod zarade. Neki stvar-ni rezultati još se ne mogu vidjeti. Njih će pokazati cijena po kojoj se bude prodavalo vino.

Postavljanje kamen-temeljca novoj gimnaziji

Profesor g. Stipčević, načelnik pro-svjetnog odelenja Banske uprave bo-ravio je prošlog petka i subotu u Ši-beniku. G. Stipčević bio je ovdje i radi pitanja školske zgrade za osnov-nu školu. U Šibeniku je ispitao mo-gućnost otvaranja kuhinje Crvenog krsta, u kojoj bi dobijalo hranu 120 đaka. — Sa velikim interesom g. Stipčević je pregledao radove na no-voj gimnaziji, koji vrlo dobro odmi-ču. Tom prigodom je izjavio da će krajem ovega mjeseca kad se bude došlo do livela glavnog portala uslije-diti postavljanje kamen temeljca, ve-ličanstvene zgrade nove gimnazije što će se izvršiti na svečan način.

SPORT

Osvit — J.R.Š.K. Šibenik 10:0 (5:0)

U nedjelju je na Šubićevcu odigra-na utakmica između mjesnih klubova za fond Blaženopočivšeg Kralja, te se završila velikom pobjedom Osvita. I ako je pobjeđen sa visokim rezultatom, „Šibenik“ nije ostavio rđav utisak, niti je igrao tako podređenu ulogu. Mladi i ambiciozni njegovi igrači mno-go su napredovali. Da su u nedjelju imali boljeg golmana vjerujemo da bi rezultat bio dosta manji. „Šibenik“ je odlično počeo i bio jedno vrijeme skoro ravnopravan protivnik. Ali ka-da je njihov golman pustio u gol ne-ke lake odbranjive lopte, momčad je izgubila moral, te su, naročito u II poluvremenu dosta popustili. Navala im je najslabiji dio tima. Imali su ne-koliko zrelih šansa da dadu počasni gol, ali su to pravom umjetnošću pro-pustili. Najbolji čovjek u timu im je bio bek Bonačić. Od ostalih se niko nije isticao. Nažalost moramo konsta-tovati da ima u njihovom timu neko-liko nedisciplinovanih igrača, što u mnogome kvari dobar utisak.

Osvitov tim i pored velikog rezul-tata nije sasvim zadovoljio. Igra je u kombinatornom pogledu bila vrlo rđa-va. Skoro kroz cjelo II poluvreme na igralištu se nije vidjelo nikakav naro-čiti futbal, već samo t. zv. „nabijanje lopte“. Od svih igrača isticao se Kačijan, opasnim prodorima. On je bio i goalgeter, jer je sam dao 7 golova. Ostali su u glavnom zadovoljili.

Sudio je g. Pera Zlataper sa ma-njim greškama bez uticaja na rezul-tat. Njegov posao je bio znatno ote-žan zbog pomanjkanja autrihtera. O tome je moralo da se vodi računa jer jedna utakmica ne smije da bude bez njih.

Publike je bilo prilično.

...nijama oko ekvatora, ne prelazi ni 0 000, dok je godišnja emigracija iz repune Italije iznosila godišnje preko 0.000 duša? Zašto u traženju „mjeta pod suncem“ nisu iskorišćeni rajevi, koji već davno pripadaju Ita-ji? — Odgovor je u vezi s čitavim olonizacionim problemom. Čitamo li talijanskim novinama članke o „pre-omorskoj ekspanziji“ dobijamo uti-ak, da dotični publicista vlasništvo olonija identificira s privrednim bla-ostanjem dane države. Ta je pret-ostavka medjutim pogrešna. Arapi u osvojili krajeve s visokom civiliza-ijom i savršenom privredom, ali te u se provincije pod njihovom vladom retvorile u pustinju. Španija je imala svojim rukama preko polovine A-merike, eli to ipak nije sprečilo po-stepeno propadanje njezine snage i privrede. Portugalske kolonije iskazu-ju deficit, dok su kolonije koje dobro prosperiraju većinom pod engleskom ili francuskom upravom. Isto tako ni su aktivne ni talijanske kolonije.

Ta pojava se ne tumači samo većim ili manjim kolonizacionim sposobno-stima i intenzitetom rada. Italijani uprkos opšte rašireno suprotnom nazoru spadaju medju najvrednije narode na svijetu. Ujedno su savršeni organizatori i dobro se prilagođuju najtežim uslovima. Ali te osobine sa-me nisu dovoljne. Sprovađanje velikih kolonizacionih programa zahtjeva ne samo dobru volju i požrtvovanje, ne go na prvom mjestu ogromnih kapi-tala. Da bi se u Africi moglo naseliti ma samo nekoliko hiljada kolonista treba u ekvatorskim džunglama ili saharskom pjesku utopiti ogromne količine zlata. Italija je medjutim si romašna zemlja, koja nema prirodnih blaga, a nije potpuno na visini ni so-cijalna i ekonomska struktura države. Državni budžet se već niz godina za-ključuje s deficitom, koji je u posljed-nje vrijeme opasno porastao i za-htjeva drakonske mjere. Za koloniza-ciju u Tripolisa odredjene sume su srazmjerno jako visoke, ali su ipak minimalne kad se uporede s veličinom zadatka. Zbog toga je 400.000 talijan-skih emigranata odlazilo svake godine u francusku, Tunis i Sjedinjene Drža-ve, mjesto u Tripolis, Kirenaiku i ekvatorijalne kolonije.

Jako možemo sumnjati u to da će se situacija izmjeniti poslijo okupacija Abesinije. Prije svega bez obzira na rezultat rata s njime spojeni rashodi će još dugi niz godina pritiskivati ta-lijanski budžet. Već sam taj fakat će onemogućiti ostvarenje odvažnog pla-na za kolonizaciju iseljenika na plo-dnim visoravnima Abesinije. Drugo investicioni troškovi u tim krajevima bi bili daleko veći nego u Libiji.

Zašto dakle Italija teži za teškim ratom u Abesiniji? To pitanje se može možda dovesti jedino u vezu s prirodnim razvitkom talijanskog fašiz-ma.

Japan ne će sudjelovati u sankcijama

Tokio 8. — Nakon jučerašnje sjednice japanske vlade izdato je saopćenje, da se službeno držanje Japana nije promijenilo. Japan će u slučaju rata na Sredozemnom moru ostati neutralan, ali će ipak zadržati slobodu akcije, ako se rat proširi na evropski kontinent. U pitanju primjene sankcija Japan ne će učestvovati.

Japansko-njemački tajni savez?

Pariz 8. U nekim diplom. krugovima se sinoć pronijela vijest da je pred 20 dana zaključen između Japana i Njemačke tajni vojni savez koji bi bio uperen protiv Rusije. Drži se da je ta vijest izmišljena u namjeri da se Rusija još više angažuje u pitanjima evropske politike i da se jače poveže uz Francusku.

Grčki teretni parobrodi izbjegavaju Italiju

Atena 8. — Svi su grčki parobrodi dobili naređenje da ne smiju više prenositi u ili iz Italije nikakav teret. Osim toga javljeno je svim grčkim parobrodima, koji se nalaze na Dalekom Istoku, da radi sigurnosti ne prolaze Suezkim kanalom i neka obilaze južnu Afriku na puto za domovinu.

Vanjsko-politička aktivnost Njemačke

Zagreb 7 X. Tko prati pažljivo sve poteze na međunarodno političkoj šahovskoj ploči, taj bez sumnje opaža, kako je u posljednje vrijeme njemačko učestvovanje u izvršivanju tih poteza sve markantnije, ali ujedno i sve značajnije. I sve postepeno, kako se god Italija sve više angažuje u Africi, Njemačka sve budnije i intenzivnije pristupa, da u evropskoj međunarodnoj politici obezbijedi sebi poziciju, koja će joj biti stalna i korisna u vremenu, kad će moći slobodnije i uspješnije da zahvati u evropske odnose i da sebi zajamči etapno ona politička preimućstva i one političke mogućnosti koje su u intencijama i u programu pokreta, koji je u Njemačkoj uspio da dođe do potpune i neograničene vlasti.

U proljeću ove godine zabilježeni su diplomatski pregovori između Berlina i Rima, kojima je bio cilj, da se nađe izvjesna formula saglasnosti njihove s obzirom na srednjo evropski problem. I već se je onda govorilo u evropskoj štampi o „kraju Strese". Pertinax je taj kraj predvidio čak i prije tih rimsko-berlinskih pregovora.

Međutim ti su pregovori promašili, jer se je Italija sasvim oslonila na Francusku i jer Hitler nije Mussolini-u mogao da dade nikakova jamstva u pogledu Austrije. A Austrija je za Italiju glavna točka u srednjo-evropskom problemu.

Čudna izgleda ta italijanska srednjuovropska politika! Njen je cilj sačuvanje austrijske nezavisnosti, a istovremeno zazire od sudjelovanja koliko Njemačke, toliko Male Antante u tom pitanju. Francuska ima opet svoje specijalne obaveze prema svojim saveznicima i kad se sve to skupa uzme, onda je očito da se sve te međusobne političke divergencije ne dadu nipošto ukloniti, a ni ublažiti, dok svaka pojedina interesovana strana ostaje na svom stanovištu. Jedini bi izlaz bio u prilagođivanju svih konteresanata lojalnoj i stvarnoj politici Male Antante, ali kako je ova za $^2/_3$ slavenska grupacija, to Italija — naročito — ne pristaje na nju.

I dok ovako stvari stoje, Njemačka ide ravno dalje svojim jasno određenim putem. Sad je to njoj lakše, kad je Italija svojom voljom povučena van Evrope i kad se predviđa, da će — ispala kako god afrička vojna — biti za izvjesno vrijeme izbačena iz evropskog stroja.

Njemačka diplomacija pokazuje, da se je mnogo i mnogo okoristila neuspjesima nedavno proteklog vremena, naročito ratnog i poratnog, pa sad oprezno i savjesno ispituje sve okolnosti i sve mogućnosti i ne će da se prenagli. Ali se na svakom njenom koraku konstatuje opredijeljenost cilja i vješta upotreba shodnih sretstava.

Mnogo joj vrijedi postojana pomoć Poljske, kojoj je njemačko prijateljstvo od velike važnosti, jer tako može i ona da svoju „istočnu" politiku obrađuje s većim zanimanjem i s boljim izgledima. Već se davno vidi, kako se Poljska ni najmanje ne osvrće više na Francusku i sve što radi, radi ili iz vlastite pobude ili iz naklonosti prema Njemačkoj.

Politika Njemačke išla je pred neko vrijeme za tim, da — predobivši Italiju — okupi pored sebe pored Poljske Madžarsku i Austriju, a bilo je znakova, koji su u taj sklop vabili i Rumunjsku. Sad, kad Italija ne ulazi više u taj račun, kad o Rumunjskoj ne može biti govora, ostaje da se kalup dotjera onim, što je raspoloživo. Zato smo ovih dana i mogli da zabilježimo posjetu g. Gömbösa g. Hitleru, a s njom u vezi i odnosne razgovore, koji su se ticali ekonomskih, političkih i vojnih pitanja. Austrijsko je pitanje pri tome bilo glavni predmet raspravljanja, jer od shodnog rješenja njegova prema interesima Njemačke zavisi dakako i ostvarenje plana o tijesnoj političkoj saradnji između Poljske, Njemačke, Austrije i Madžarske. To shodno rješenje imalo bi da zadovolji i Italiju. Time bi u Srednjoj Evropi Njemačka stekla jaku poziciju i s te bi strane bila za iz jesno vrijeme mirna, bez brige. Sad se pače tvrdi, i to, da je Papen ovlašćen ponuditi austrijskoj vladi zaključenje pakta o nenapadanju za 5 godina. Navode se i pretpostavke i uslovi za takav pakt.

Njemačka politika ide i dalje. Već kolaju neopovrgnute vijesti, da je Berlin spreman ponuditi zaključenje pakta o nenapadanju i Vel. Britaniji, Belgiji i Francuskoj. Kako danas stvari stoje, predvidljivo je da će takovu ponudu osobito podupirati Engleska, koja u sadanjem času mnogo drži do toga, da se Njemačka ukaže suglasna s njenim stanovištem o sankcijama protiv Italije.

Uspije li sve to, Berlin će kroz najkraće vrijeme moći da pokaže na uvećani svoj vanjsko politički uticaj, koji će vrlo vjerojatno uroditi i izvjesnim stvarnim političkim uspjesima. Berlin za stalno na to računa. Krajnji cilj sve te njemačke aktivnosti nije samo pojačanje njemačke pozicije u Srednjoj Evropi, već u prvom redu omogućenje širег njemačkog nastojanja i rada za ostvarenje onih njemačkih intencija i planova, koji se imaju da ostvare na evropskom istoku, a koji nagone Rusiju, da i ona sa svoje strane sebe učvrsti i osposobi za njihovo paralizovanje. Toga radi je Moskva i pristala na politiku popuštanja i sporazumijevanja na Dalekom Istoku.

I sada će prema razvoju događaja u Istočnoj Africi i prema razvoju odnosa između Rima i Londona vanjsko-politička aktivnost Njemačke biti više ili manje izrazita, ali je očevidno, da će se ona razvijati u istom svom dojakošnjem pravcu, o čemu će valjda već u nedalekoj budućnosti morati Evropa da vodi također najviše računa, jer su tu zameci eventualnim velikim budućim događajima daleko većim od ovih sadanjih u vezi s vojnom u Istočnoj Africi.

Dinko Sirovica

Preotvorenje gimnazije u Kninu

5 X.

Danas je stigao Ukaz Nj. Vel. Kr. Petra II. kojim Kraljevski namjesnici, na predlog g. Ministra prosvjete, a na osnovi § 11 Zakona o srednjim školama rješavaju: da se otvori državna realna gimnazija u Kninu.

Ovaj je Ukaz izazvao u Kninu veliko veselje. Pretsjednik općine g. S. Boglić odmah je potpisao oglas kojim se javlja gradjanstvu ova ugodna vijest, a također je i odbor roditelja koji se stara za zgradu i njenu adaptaciju za gimnaziju, a snosi i dotične troškove do nove budžetsko godine, afiširao i svoj oglas.

Od kolike je važnosti preotvorenje Državne gimnazije u Kninu pokazuje sama činjenica da oko 80 djece iz same vароši Knina pohadja razne srednje škole po Primorskoj banovini. Predvidja se da će se upisati u I. r. preko 60 djece iz mjesto. K tome će pridoći učenika iz susjednih mjesta Drniša, Benkovca, Promine, Vrlike, Kistanja i t. d., pa će, po svoj prilici, biti potrebna paralela za I. r zred.

Kninjani, koji su bili stalni da njihov zauzetni i neumorni poslan Dr. Niko Novaković, znati da obra loži u Beogradu pravedni kulturni z htjev i Kninjana i cijele sjeverne Da macije, da se g. 1929 ukinuta gimn zija opet otvori u ovoj varoši, bili iznenadjeni anonimnim i tendenci znim i lažnim vijestima, lansiranim nekoga iz Knina u zagrebačke novi da gimnazija neće biti uspostavljen Eto sada satisfakcije g. izvjestitelju z grebačkih „Novosti"!

Adaptacija zgrade za privreme smještaj gimnazije biće izvršena kr 10—15 dana, pa će obuka započe najkasnije 1. novembra ove godin Nova općinska uprava postaraće za gradnju odlične zgrade za no gimnaziju, jer bivša kninska gimnazi bila je upravo i zatvorena zato, j zgrada, u kojoj se nalazila, bila je n kakova magaza i konobe, a gutala masnu kiriju.

VODICE

Sjednica Sokolskog društva

U nedjelju 6 X. t. g. Sokolsko društvo sazvalo je sjednicu svog članstva. Tom zgodom odlučeno je da u srijedu 9 t. mj. na dan tužne obljetnice svi sokoli korporativno prisustvuju u crkvi pomenu Blagopokojnog Kralja Mučenika Viteškog Aleksandra I Ujedinitelja.

Poslije pomena u Sokolskoj dvorani učitelj M. Veršić održaće komemorativni govor.

Doznajemo da pored Sokola pomenu će prisustvovati Opć. uprava, te ostalo pučanstvo Vodica.

Trgovina vinom

Vodička obala već desetak dana obiluje jedrenjacima i motornim brodicama koji su došli da kupuju vino od seljaka. Medjutim prodaje, dotično kupnje nema. Razlog je tome što trgovci jeftino plaćaju novo vino i to 120—130 din po hl.

Vojni manevri

Do nekoliko dana započimlju u okolini Vodica vojni manevri. Nekoliko hiljada kopnene vojske nalazi se u blizini Vodica i vrši pripreme.

BENKOVAC

Ozleda puškom

Dne 2 t. mj. ozledio se lovačkom puškom kapsulačom seljak Vrkić Ignac iz Tinja. Ozleda je dosta teška jer mu je rasprsla puška otkinula tri prsta od lijeve ruke. Ozleda se je desila u lovu. Nakon nesreće nastradali je odmah otišao u bolnicu Zemunik, gdje mu ukazana ljekarska pomoć.

Berba se dovršava

U više ovamošnjih sela berba grožđa potpuno se dovršava. Seljaci su berbom dosta zadovoljni. Skoro svi su mastom napunili sve sudje, koje su za ovu svrhu pribavili, dok neki ga nijesu imali dovoljno, pa su bili prisiljeni da jedan dio prodadu po dosta niskoj cijeni, koja se je kretala od 80 do 100 dinara po hektolitru. Kvalitet masta je uglavnom vrlo dobar.

D.

Staklene okvire

(ramove) rabljene za djeljenje prostorija ili slično u staklu traži se.

Pitanje školske zgrade u Tijesnu

Doznajemo, da naša općina ov dana namjerava da započne sa ur djivanjem prostorija za školu, j usljed deložacije dosadašnje zgrad škola se uopće nije otvorila.

Nove prostorije su vlasnost općin a nalaze se u podkrovlju povrh s mog općinskog ureda, u kojima ranije stanovao općinski poslužnik.

Neznamo dali je to dobro smišljen ali držimo da nije od štete napome nuti, da ove prostorije, ako se istima nebi izvršili radikalni popravc nebi nikako svrsi odgovarale, a pošt znamo koliko Općina može, to na uvjerava, da će prostorije ostati glavnom iste. Prostorije su, što je važn vrlo malene i po našem mišljenj više od 50 djece nebi se nikako mo glo smjestiti, a ako bi još i prozor ostali onakvi kakvi su sada, tada b upravo naličile na zatvor.

Očekuje se u tom slučaju vlo slab odaziv djece, jer većina roditelja ne će dozvoliti svojoj djeci pohadjanj škole sa prostorijama koje su skro nehigijenske, u kojima ni općinski po služnik nije mogao da živi.

Očekivalo se, da će Uprava Škol dignuti na ovo svoj glas, jer je barem do sada bilo stalo do zdravlja svoga i djece, medjutim, dok su nedavno one lijepe i udobne prostorije koje su deložirane, bile nehigijenske i neupotrebljive za školu, danas su ove dobre i zgodne . . .

Držimo, da će biti dužnost Općine, da pre svega predvidi sve eventualnosti, te da pre samog rada zatraži mišljenje Sreskog Školskog Nadzornika i zato odredjenih stručnjaka, koji će zgradu obići i utvrditi dali su prostorije svrsishodne.

Općina u svakom slučaju pokazuje svoju dobru volju i požrtvovnost i preko svojih mogućnosti. pak ako se ovim i ne postigne svrha, a ono će barem izbjeći daljnjim prigovorima za svoj nemar.

Prodava se uz vrlo jeftinu cijenu: jedna Verthein blagajna veličine 126×74×66, jedan malo rabljeni pisaći stroj MERCEDES sa svojim stolom, ručna kolica, jedna mramorna ploča 140×69. Obratiti se Agenturi Jadronja, Šibenik.

Štampa: Odilk, Graf. Zavod Tisk. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Urednik: Milan Radojković Izdavač: Kamilkar Vitaliani